

NOAH Friends of the Earth Denmark
Tirsdag den 5. april 2022

FN's klimapanel 6. rapport om afbødning af klimaet:

IPCCs nyeste rapport har mange stærke budskaber og en del nyt indhold, men den lægger for meget vægt på spekulative teknologier.

De rige lande fortsætter med at stå i vejen for de tiltag, som er nødvendige for at imødegå klimakatastrofen. Udsættelsen i sidste øjeblik af offentliggørelsen af denne rapport skyldes disse benspænd, der ikke er nye, men som altid uhyre skadelige. Spekulative teknologier bliver præsenteret som nødvendige, virksomme redskaber, mens de kun udskyder og derved umuliggør egentlige løsninger.

Miljøbevægelsen NOAH kommenterer rapporten sådan:

Retfærdighed eller ej?

Klimakrisen er i høj grad et spørgsmål om retfærdighed - hvem skal bære byrden, når vi skal undgå katastrofen? Er det de fattige, som ikke har bidraget til problemet og heller ikke har nydt ret mange af de goder, som de billige brændsler har givet verden. Eller er det de rigeste 10 procent, som står for over 50 procent af udledningerne?

Rapporten har mange vidnesbyrd om de skæve fordelinger af goder og ansvar, for eksempel, at en milliard mennesker i de 'mindst udviklede lande' har bidraget med mindre end 0,4 procent af de historiske udledninger fra 1850-2019.

Og rapporten har tankevækkende oplysninger om, hvordan de globale udledninger af drivhusgasser er fortsat med at stige i de 30 år, der er gået, siden FN's Klimakonvention blev vedtaget af alverdens lande ved topmødet i Rio. På de 30 år er udledningerne vokset med 55 procent, trods den meget større viden, trods 26 COP'er, trods Kyoto-Protokol og Parisaftale.

Endelig et CO2-budget

Denne sjette rapport har endelig vovet at præsentere begrebet drivhusgasbudget, hvilket de fem foregående helt gik udenom eller gemte i fodnoter. På den måde lægges det frem, at hvis verden vil have en halvtreds procents chance for at undgå at overskride den tærskel på 1,5 grader Celsius i global opvarmning, så er CO2-budgettet fra 2020 og frem kun 500 milliarder ton. Sammenlign det med de 410 mia. ton CO2, som blev udledt fra 2010-2019. I betragtning af, at der ikke er sket en brat opbremsning, så er der i dag mindre end 400 mia. ton tilbage i budgettet. Det vil blive brugt på syv år med de nuværende udledninger, så det danske mål om 70 procent reduktion i 2030 er ikke engang på niveau med det, der er det globalt nødvendige for både rige og fattige lande tilsammen.

Panikredskaber

Det er på den baggrund, at klimapanelet (igen) griber til at fæste lid til teknologier, der ikke kun er spekulative, men også ofte skadelige for mennesker og miljø. Det gælder ikke mindst BECCS, som er CCS (CO₂-fangst og -lagring) anvendt på biomassefyrede kraftværker. Rapporten medgiver, at der kan være socio-økonomiske og miljømæssige problemer som f.eks. forsyning med mad og vand, lokale erhverv og rettigheder for oprindelige folk samt biodiversitet. Men den vurderer, hvor store landområder, der kan være truet, hvis den industrialiserede verden frem for selv at tage ansvar vælger at satse på BECCS, hvor biomassen vil blive produceret i stor skala i f.eks. fattige lande. Andre rapporter har estimeret, at der kan være tale om arealer på størrelse med Indien eller ligefrem på størrelse med Australien.

Karakteristisk for 'hockeystav'-teknologier som BECCS og Direct Air Capture (DAC) er, at de vil forlede politikere, medier, industri og landbrug samt alle os andre til at tro, at vi kan satse på at overskride temperaturtærsklen på 1,5 grader (som i sig selv vil betyde store klimaforandringer) for senere at trække CO₂ ud af atmosfæren uden nævneværdige problemer. Men at risikere meget højere temperaturstigninger vil medføre en kaskade af problemer, der rammer både miljø og mennesker og mange andre arter. Den forrige rapport fra klimapanelet har gjort det meget klart. Som sædvanligt vil det især gå ud over de mindst ansvarlige, men mest sårbare befolkninger.

Efterspørgsel

Som noget nyt indeholder denne rapport et meget tiltrængt kapitel om efterspørgsel. Det bliver ikke mindst eksemplificeret ved potentialet i bygningsmassen, hvor både nybyggeri og forbedring af eksisterende bygninger kan give meget store reduktioner. Men der skal mere til end energieffektivisering.

Vi har i NOAH længe talt for adfærdsændringer i form af ægte besparelser foruden selvfølgelig at reducere efterspørgslen af energi og materialer, som middel til at nå til en mere bæredygtig verden - både miljømæssigt og socialt. I forhold til klimakrisen, må det have højeste prioritet i de næste 10-20 år. Med det lille CO₂-budget, der er til rådighed, så kan teknologier alene ikke klare opgaven.

Til illustration: Hvis de rigeste 10 procent ville affinde sig med en levestandard som den gennemsnitlige i Europa, ville en tredjedel af de globale CO₂-udledninger blive fjernet over natten.

* NOAHs kommentarer vedrører Summary for Policymakers:

https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM_final.pdf
(64 sider) - ikke den fulde rapport

https://report.ipcc.ch/ar6wg3/pdf/IPCC_AR6_WGIII_FinalDraft_FullReport.pdf (2.913 sider)

Kontakt: Palle Bendsen, tlf. 30 13 76 95
NOAH, Nørrebrogade 39, 1tv. 2200 København N,
Tlf.: 35 36 12 12; noah@noah.dk; <http://noah.dk>